

Kommitté 3: Så får vi hela Sverige att utvecklas

Motioner med koppling till programmet

Centerpartiets partistämma 29 september - 1 oktober 2023



Centerpartiet

Innehållsförteckning

| | |
|--|----|
| Yttrande Partistyrelsen | 2 |
| Förslag till beslut: Bifall..... | 3 |
| Förslag till beslut: Besvarad..... | 4 |
| Att-satser..... | 7 |
| 3.1 Motion angående möjlighet att skriva av studieskulder för högskoleutbildade som flyttar till glesbygdskommun | 10 |
| 3.2 Avskaffa lönegolvet för arbetskraftsinvandring..... | 11 |
| 3.3 Strandskydd en kommunal angelägenhet | 12 |
| 3.4 Lyft fram begreppet "Småortssverige" | 13 |
| 3.5 Service på landsbygden..... | 14 |
| 3.6 MOTION ANG OMTAG KRING UTVIDGAT STRANDSKYDD..... | 15 |
| 3.7 Stad och land hand i hand..... | 17 |
| 3.8 Motion om fler ersättare i fullmäktige..... | 20 |
| 3.9 Ekonomiskt stöd för ökad livsmedelsproduktion | 22 |
| 3.10 Det behöver bli enklare att bygga nya bostäder på landsbygden..... | 22 |
| 3.11 "Ett nationellt biljettsystem inrättas för all kollektivtrafik i hela landet" | 24 |
| 3.12 Nya regler för A-traktorer..... | 25 |
| 3.13 Lantmäteriet..... | 26 |
| 3.14 Krafttag för levande lokalsamhällen i hela landet | 27 |
| 3.15 Enskilda vägar | 28 |
| 3.16 Lägg ned länsstyrelserna | 29 |
| 3.17 Mer universitets- och högskoleutbildning på distans | 30 |
| 3.18 Motion att göra tillägg i skatteutjämningsystemet för inpendlingskommuner.. | 31 |
| 3.19 Inför statliga lånegarantier för byggande av bostäder | 33 |
| 3.20 Samarbete mellan kommuner i gränsbygder - mikrokommunalförbund..... | 34 |
| 3.21 Flyttad att-sats från Motion 2.13. Vindkraft och energi för hela Sverige | 34 |
| 3.22 Flyttad att-sats från Motion 5.29 Progressiv VA-taxa och prissättning av värdefulla och ändliga resurser | 37 |
| 3.23 Flyttad att-sats från Motion 5.43. Stärk civilförsvaret..... | 38 |
| 3.24 Flyttad att-sats från Motion 6.10. Värna jordbruksmark | 39 |
| 3.25 Flyttad att-satser från Motion 6.1 En ö-säker politik gynnar hela landet..... | 41 |

Yttrande Partistyrelsen

I det av partistyrelsen föreslagna landsbygdsprogrammet redovisas politik och förslag som brett tar upp nödvändiga reformer för utveckling i hela Sverige. Programförslaget lyfter också behovet av att reform- och politikutvecklingsarbetet för Sveriges landsbygder fortskrider de kommande åren. Ett antal motionärer har lagt förslag som berör frågeställningar som programmet tar upp. Dessa att-satser föreslås av stämman hanteras med hänvisning till programmet och dess att-satser.

Ifråga om hur vi benämner de delar av Sverige som inte är städer eller renodlad landsbygd så är begrepp såsom Småortssverige alltså relevant. Partistyrelsen menar i allt väsentligt att det beroende på sammanhang är viktigt att använda de begrepp som är bäst lämpade, något som måste bedömas från fall till fall.

Fungerande infrastruktur för vatten och avlopp är avgörande för trygga och välfungerande boendemiljöer. Finansieringen genom den kommunala vattentaxan har till stor del utformats för att sköta löpande drift. Partistyrelsen är av uppfattningen att lagstiftningen inte hindrar en prissättning som tydligare avspeglar enskilda hushålls förbrukning. Samtidigt vore det olyckligt att reglera frågan på ett sådant sätt att det uppstår än fler tvingande regler för exempelvis fastigheter i Sveriges landsbygder att ansluta sig till kommunala vattentjänster.

När det gäller A-traktorer så framhålls i programmet att en rad frågor behöver ses över, och utöver det som konkret anförs i programtexten bör frågan utredas brett. Noteras kan att Transportstyrelsen i november 2022 presenterade ett antal förslag för att förbättra säkerheten i a-traktorer. Förslagen omfattade bland annat bältestvång, begränsningar av antalet medpassagerare, krav på vinterdäck samt nya körkortsregler. Under våren 2023 inleddes en ny utredning med fokus på att försvåra manipulering av hastighetsreglering, höjd maxhastighet samt tydligare krav på LGF-skylden. Därtill har EU-kommissionen presenterat förslag till ett nytt körkortsdirektiv som om det antas, kommer innebära ytterligare förändringar som innebär ett nytt B1-körkort som kan beviljas till ungdomar från 16 års ålder och tillåter hastigheter upp till 45 km/h. Partistyrelsen ser med tillförsikt på den utveckling av regelverken som sker och välkomnar kommissionens förslag. Det är samtidigt angeläget att regelverken inte blir krångliga och svåra att överblicka. Säkerheten måste bli bättre samtidigt som tillgängligheten inte begränsas. A-traktorerna ger frihet och mobilitet för ungdomar i inte minst gles- och landsbygd. Den friheten vill vi värna.

Behovet av en utvecklad mellankommunal samverkan i gränsbygder är stort, och berörs delvis i programmet. Denna kan eventuellt underlättas av den differentierade ansvarsfördelning och det frikommunförsök som partistyrelsen föreslår i programmet. Därtill menar partistyrelsen att de förtydliganden av regelverken som efterfrågas, för att bilda

exempelvis "mikro-kommunalförbund", är en typ av frågeställningar som redan drivs av Centerpartiet.

Förslag till beslut: Bifall

[3.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lönegolvet för arbetskraftsinvandring

Förslag till beslut: Besvarad

[3.1.1](#) att Centerpartiet ska driva frågan om att avskriva studieskulder för högskoleutbildade som flyttar till glesbygdskommuner under de åren som man bor kvar där.

[3.3.1](#) att Centerpartiet tar upp och driver frågan om förändrat strandskydd och mer bestämmanderätt till kommuner snarast.

[3.4.1](#) att Småortssverige åter får bli ett begrepp inom Centerpartiets landsbygds- och regionalpolitik.

[3.5.1](#) att Centerpartiet på kommunal, regional och riksnivå tar som sin uppgift att underlätta för boende på landsbygden ÄVEN FÖR KÖRKORTSLÖSA.

[3.6.1](#) att utvidgat strandskydd (enl. 7:14§ MB) ska reformeras i syfte att förena landsbygdsutveckling i hela landet med strandskyddets primära syften.

[3.6.2](#) att områden utpekade som LIS-/Landsbygdsområden eller motsvarande inte ska exkludera områden som omfattas av bestämmelserna om utvidgat strandskydd.

[3.7.1](#) att verktygen för utveckling av landsbygden och dess närorter breddas i enlighet med förslag i motionen.

[3.8.1](#) att driva på en förändring i kommunallagen som medger fler ersättare i fullmäktige.

[3.9.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa särskilt ekonomiskt stöd till de som satsar på uppodling för ökad produktion av lokalproducerade livsmedel.

[3.10.1](#) att centerpartiet arbetar för en lagstiftning som förenklar byggnation på landsbygden.

[3.11.1](#) att en digital infrastruktur för ett nationellt biljettsystem införs.

[3.11.2](#) att en nationell åtkomstpunkt för mobilitetstjänster och tredjeparts försäljning av kollektivtrafikens biljetter införs.

[3.11.3](#) att en konkurrensneutral försäljningskanal för kollektivtrafikens biljetter införs.

[3.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att hela Kollektivtrafik Sverige ska leva och vara livskraftigt i hela landet oavsett var du bor.

[3.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att en ny utredning görs som innebär att körkort för moped och A-traktor separeras och därmed nya körkortskrav för A-traktor införs, samt undersöker möjliga incitament inför B-körkort.

[3.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att utredning görs där regler kring A-traktorfordon ses över för att höja säkerheten. Om möjligt mer harmonisering i linje med krav på vanliga personbilar, besiktningsperiod kortas ned samt att en lösning tas fram som möjliggör uppföljning för att säkerställa att maximal hastighetsgräns för fordonet inte överskridits.

[3.12.3](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning görs för att undersöka möjligheter till ökad hastighet för A-traktor och med ett incitament där ålder samt att man inte brutit mot uppsatta regler, kan innebära att man är godkänd för en högre hastighet.

[3.13.1](#) att fler aktörer får mäta ut och markera ny gräns och förarbetet, när man styckar av en ny tomt eller gräns.

[3.14.1](#) att partistyrelsen får i uppdrag att inför nästa stämma lägga fram ett program med krafttag för levande lokalsamhällen och småskalighet i hela landet.

[3.15.1](#) att Centerpartiet arbetar för att förstärka ersättningen för underhållet av enskilda vägar.

[3.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att lägga ned länsstyrelserna och decentralisera makten till folkvalda parlament i kommuner och regioner.

[3.17.1](#) att program- och kursutbudet som erbjuds på distans på universitets- och högskolenivå ökar stort inom alla utbildningsområden.

[3.18.1](#) att Centerpartiet verkar för en ändring av skatteutjämningsystemet där kommuner med större inpendling än utpendling för arbetskraft premieras med en sjätte del i skatteutjämningsystemet som behandlar detta.

[3.19.1](#) att införa statliga lånegarantier för nybyggnation av bostäder för de platser där marknadsvärdet inte är högre än nybyggnationskostnaden.

[3.19.2](#) att detta ska gälla både en- och flerfamiljsbostadshus.

[3.19.3](#) att detta ska gälla större renoveringar av hus där det i renoveringen ingår att tillföra grundläggande faciliteter såsom vatten, avlopp, el eller bredband.

[3.20.1](#) att Centerpartiet verkar för ett tydligare regelverk kring samverkan i gränsbygd.

[3.21.1](#) att Centerpartiet ska satsa på en kraftig utbyggnad av livsmedelsproduktionen för att öka självförsörjningen av livsmedel i hela vårt land.

[3.22.1](#) att Centerpartiet arbetar för att möjliggöra progressiv VA-taxa.

[3.23.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige ska utöka lagerhållning av förnödenheter, så att de täcker befolkningens behov för längre tid än tre månader.

[3.23.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning hur Sverige kan höja självförsörjningsgraden av baslivsmedel.

[3.24.1](#) att utreda möjligheten att införa incitament till markägare som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare åkermark.

[3.24.2](#) att undersöka möjligheter till finansieringslösning av incitament till markägare via statliga medel.

[3.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta fram en Ö-politik för landet för att Ö-säkra politiken.

[3.25.2](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige lever upp till artikel 174 i EUF-fördraget.

Att-satser

[3.1.1](#) att Centerpartiet ska driva frågan om att avskriva studieskulder för högskoleutbildade som flyttar till glesbygdskommuner under de åren som man bor kvar där.

[3.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lönegolvet för arbetskraftsinvandring

[3.3.1](#) att Centerpartiet tar upp och driver frågan om förändrat strandskydd och mer bestämmanderätt till kommuner snarast.

[3.4.1](#) att Småortssverige åter får bli ett begrepp inom Centerpartiets landsbygds- och regionalpolitik.

[3.5.1](#) att Centerpartiet på kommunal, regional och riksnivå tar som sin uppgift att underlätta för boende på landsbygden ÄVEN FÖR KÖRKORTSLÖSA.

[3.6.1](#) att utvidgat strandskydd (enl. 7:14§ MB) ska reformeras i syfte att förena landsbygdsutveckling i hela landet med strandskyddets primära syften.

[3.6.2](#) att områden utpekade som LIS-/Landsbygdsområden eller motsvarande inte ska exkludera områden som omfattas av bestämmelserna om utvidgat strandskydd.

[3.7.1](#) att verktygen för utveckling av landsbygden och dess närorter breddas i enlighet med förslag i motionen.

[3.8.1](#) att driva på en förändring i kommunallagen som medger fler ersättare i fullmäktige.

[3.9.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa särskilt ekonomiskt stöd till de som satsar på uppodling för ökad produktion av lokalproducerade livsmedel.

[3.10.1](#) att centerpartiet arbetar för en lagstiftning som förenklar byggnation på landsbygden.

[3.11.1](#) att en digital infrastruktur för ett nationellt biljettsystem införs.

[3.11.2](#) att en nationell åtkomstpunkt för mobilitetstjänster och tredjeparts försäljning av kollektivtrafikens biljetter införs.

[3.11.3](#) att en konkurrensneutral försäljningskanal för kollektivtrafikens biljetter införs.

[3.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att hela Kollektivtrafik Sverige ska leva och vara livskraftigt i hela landet oavsett var du bor.

[3.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att en ny utredning görs som innebär att körkort för moped och A-traktor separeras och därmed nya körkortskrav för A-traktor införs, samt undersöker möjliga incitament inför B-körkort.

[3.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att utredning görs där regler kring A-traktorfordon ses över för att höja säkerheten. Om möjligt mer harmonisering i linje med krav på vanliga personbilar, besiktningsperiod kortas ned samt att en lösning tas fram som möjliggör uppföljning för att säkerställa att maximal hastighetsgräns för fordonet inte överskridits.

[3.12.3](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning görs för att undersöka möjligheter till ökad hastighet för A-traktor och med ett incitament där ålder samt att man inte brutit mot uppsatta regler, kan innebära att man är godkänd för en högre hastighet.

[3.13.1](#) att fler aktörer får mäta ut och markera ny gräns och förarbetet , när man styckar av en ny tomt eller gräns.

[3.14.1](#) att partistyrelsen får i uppdrag att inför nästa stämma lägga fram ett program med krafttag för levande lokalsamhällen och småskalighet i hela landet.

[3.15.1](#) att Centerpartiet arbetar för att förstärka ersättningen för underhållet av enskilda vägar.

[3.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att lägga ned länsstyrelserna och decentralisera makten till folkvalda parlament i kommuner och regioner.

[3.17.1](#) att program- och kursutbudet som erbjuds på distans på universitets- och högskolenivå ökar stort inom alla utbildningsområden.

[3.18.1](#) att Centerpartiet verkar för en ändring av skatteutjämningsystemet där kommuner med större inpendling än utpendling för arbetskraft premieras med en sjätte del i skatteutjämningsystemet som behandlar detta.

[3.19.1](#) att införa statliga lånegarantier för nybyggnation av bostäder för de platser där marknadsvärdet inte är högre än nybyggnationskostnaden.

[3.19.2](#) att detta ska gälla både en- och flerfamiljsbostadshus.

[3.19.3](#) att detta ska gälla större renoveringar av hus där det i renoveringen ingår att tillföra grundläggande faciliteter såsom vatten, avlopp, el eller bredband.

[3.20.1](#) att Centerpartiet verkar för ett tydligare regelverk kring samverkan i gränsbygd.

[3.21.1](#) att Centerpartiet ska satsa på en kraftig utbyggnad av livsmedelsproduktionen för att öka självförsörjningen av livsmedel i hela vårt land.

[3.22.1](#) att Centerpartiet arbetar för att möjliggöra progressiv VA-taxa.

[3.23.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige ska utöka lagerhållning av förnödenheter, så att de täcker befolkningens behov för längre tid än tre månader.

[3.23.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning hur Sverige kan höja självförsörjningsgraden av baslivsmedel.

[3.24.1](#) att utreda möjligheten att införa incitament till markägare som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare åkermark.

[3.24.2](#) att undersöka möjligheter till finansieringslösning av incitament till markägare via statliga medel.

[3.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta fram en Ö-politik för landet för att Ö-säkra politiken.

[3.25.2](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige lever upp till artikel 174 i EUF-fördraget.

3.1 Motion angående möjlighet att skriva av studieskulder för högskoleutbildade som flyttar till glesbygdskommun

Motionskrivare: Mikaëla Thorén

Åmål C-krets, Fyrbodals C-distrikt

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Leif Aronsson, Fyrbodal

Brödtext

När man diskuterar utmaningar för näringslivet i mindre kommuner kommer kompetensbrist alltid upp i samtalet. Kommunernas ungdomar med universitetsutbildning i kikarn flyttar till studentstäder och få flyttar tillbaka till sina ursprungliga hemorter när de är klara med studierna. De har ofta knutit kontakter och fått ett bra nätverk där de studerar och får därför jobb där. Storstäderna kan dessutom erbjuda högre löner.

Samtidigt behöver företagen i hela landet utbildad personal. Många kommuner saknar fasta läkare och sjuksköterskor på vårdcentralen, apotekare, präster, veterinärer, ingenjörer med flera utbildade yrkesgrupper. Detta känns emellanåt som ett olösligt pussel för oss politiker som verkar i glesbygdskommuner. I en tid då vi behöver kompetenta yrkesgrupper i alla delar av landet är det viktigt att vi främjar attraktiva villkor för dessa personer att bosätta sig och arbeta i glesbygdskommuner.

I Sverige har vi ett fantastiskt system med förmånliga studiemedel som möjliggör det för alla att utbilda sig. Många unga högskoleutbildade har dock en betydande skuldsättning på grund av sin utbildning. Detta kan för många vara ett hinder att bosätta sig i en glesbygdskommun där lönerna inte är lika höga.

Ett sätt för att motverka detta är att införa en möjlighet att avskriva studieskulder för högskoleutbildade som flyttar till glesbygdskommuner. Avskrivningen ska gälla ett visst antal år utifrån den enskildes skuldsättning. Det ger akademiker ett incitament att bosätta sig var som helst i landet och ökar kompetensresursen och tillväxten i alla delar av landet.

Vi yrkar därför på att

Att-sats

[3.1.1](#) att Centerpartiet ska driva frågan om att avskriva studieskulder för högskoleutbildade som flyttar till glesbygdskommuner under de åren som man bor kvar där.

Yttrande Distrikt

Det är 13 kommuner i Sverige som är glesbygdskommuner. Avskrivning av studieskulder är ett väldigt trubbigt instrument med ringa effekt som kommer att kräva en kontrollapparat. Akademiker som väljer bostadsort efter att fullgjort examina gör det för att det finns jobb för två akademiker, möjlighet till karriär, att det finns bra skolor eller för man har en koppling till bygden. Förslaget reser fler frågor än det löser; hur stor ska avskrivningen vara? Om det handlar om att man ska slippa betala av skulden under de år man bor i kommunen, är det en ringa ersättning eftersom skulden ska betalas av under många år i livet. Varför just dessa 13 kommuner? Alla delar av landet har svårigheter att rekrytera utbildad personal. Oavsett om det är gles glesbygd, glesbygd, tätortsnära landsbygd osv. Rekrytering av kompetens till glesbygdskommuner med även till landsbygdskommuner är på de allra flesta håll ett stort bekymmer. Men det är inte främst ekonomin som är avgörande, dessutom äts avskrivningen upp av högre kommunalskatt. Dessutom är ofta akademikerlönerna högre i ren glesbygd, tex. eftersom det finns olika tillägg. Arbetsgivaren ger också extra lönepåslag i svårrekryterade områden. Läkarlönerna är generellt sett högre i landsbygd än vid de stora sjukhusen. Däremot är bostäderna billiga och det är ett bättre sätt att minska bostadskostnaden för att amortera av CSN-lånet. Rekrytering av kompetens till glesbygdskommunerna och alla andra delar av Sverige där det saknas arbetskraft kommer att till stor del behöva ske genom utlandsrekryteringar, genom att erbjuda attraktiva boendemiljöer, bra skola och tandemrekrytering.

Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman

att **avslå motionen**

[3.2 Avskaffa lönegolvet för arbetskraftsinvandring](#)

Motionskrivare: Malin Johnson-Stampe

Centerstudenter

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Centerstudenters förbundsstyrelse

Brödtext

Den nuvarande regeringen har höjt lönegolvet för arbetskraftsinvandringen till en nivå långt över medellönen för många kollektivavtal. Det bygger på ett simpelt men felaktigt antagande om att fler jobb till icke-svenskar leder till färre jobb för svenskar. En liknande modell finns i Danmark och där rapporterar Dansk Arbejdsgiverforening att 40 procent av företagen måste minska produktionen på grund av arbetskraftsbrist. Arbetskraftsinvandring

är ett viktigt verktyg, om än inte det enda, för att råda brist på kompetensbristen i många sektorer.

Arbetskraftsinvandring är dessutom en av världens i särklass mest effektiva sätt att minska global fattigdom. Det är inte ovanligt att arbetskraftsmigranter flerdigt ökar sin inkomst genom att jobba till miniminivå i ett OECD land. Utöver det rent ekonomiskt positiva i att fler vill arbeta i Sverige är det inte moraliskt försvarbart att hindra dem från att fatta beslut om att migrera och förbättra sin och sin familjs livssituation.

Att-sats

[3.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lönegolvet för arbetskraftsinvandring

Yttrande Distrikt

Förbundsmotion, förbundsstyrelsen är avsändare och förbundet står således bakom motionen.

3.3 Strandskydd en kommunal angelägenhet

Motionskrivare: Yvonne André

BOLLEBYGD C-krets, Sjuhärad Centerorg. C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Många kommuner och glesbygder skulle vinna mycket på att själva få bestämma om strandskydd. Att kunna bygga på attraktiva platser kan öka många kommuners möjlighet att öka sin befolkning vilket kan leda till flera positiva saker. Strandskydd behövs men så som det är utformat idag är det stelbent och ensidigt och det tas för lite hänsyn till kommunen som oftast är de som vet hur det ser ut och om det är lämplig byggplats eller inte. Det är ju t ex stor skillnad om man bor 150 m vid sidan av vatten eller 150 meter ovanför, skillnad på damm, tjärn, sjö eller bäck.

Att-sats

[3.3.1](#) att Centerpartiet tar upp och driver frågan om förändrat strandskydd och mer bestämmanderätt till kommuner snarast.

Yttrande Distrikt

Vi delar motionärens uppfattning fullt ut och partiet har i många år jobbat för ett förändrat strandskydd med mer bestämmanderätt för kommunerna, och det måste vi fortsätta med.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

Att motionen bifalls

Distriktsstämman beslutade:

Att bifalla motionen

3.4 Lyft fram begreppet "Småortssverige"

Motionskrivare: INGEMAR Einarsson

KALMAR C-krets, Kalmar län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Vid tiden runt millennieskiftet var begreppet Småortssverige ett väl använt begrepp i Centerpartiets landsbygds- och regionalpolitik. Tyvärr har det med åren försvunnit. Vi använder idag det mer övergripande och i viss mån ospecificerade begreppet landsbygd. Landsbygd och landsbygdsområde är inte samma sak och Sveriges landsbygd ser väldigt olika ut. Den innehåller allt från landsbygd runt våra större städer där människors livsstil är tämligen urban. I den andra änden finns den glesaste glesbygd där man måste hålla sig med hankatt för att få kattan dräktig.

Jag är väl medveten om att det inte är "solklart" vad som är en småort. I vissa sammanhang är det det byar med väldigt få innevånare medan det i andra sammanhang finns en offentlig klassificering av tätorter med över 3000 innevånare. Detta borde kunna innebära att tätorter som har färre än 3000 innevånare är en småort. Detta kan kanske vara ett riktmärke utan att bli alltför precis. Det är säkert så att många som bor i en tätort med ett par tusen innevånare inte känner sig som "riktiga" landsbygdsbor. Landsbygd för dem är byarna runtomkring.

För mig är begreppet småort en mindre tätort som kan erbjuda en viss kommersiell och offentlig service för dem som bor där och för den omkringliggande bygden. Den fungerar som ett nav för föreningsliv och andra gemenskapsskapande aktiviteter. Sker det en positiv utveckling i småorten är det en styrka för hela landsbygden.

Utan att ha vetenskapligt fakta bakom, har jag en känsla av att Centerpartiets röstförluster under ett antal årtionden varit störst i våra mindre tätorter. Att i kombination med en bra politik lyfta fram Småortssverige som ett politiskt begrepp kan vara ett sätt att vinna dessa tillbaka.

Att-sats

3.4.1 att Småortssverige åter får bli ett begrepp inom Centerpartiets landsbygds- och regionalpolitik.

Yttrande Distrikt

Begreppet småort definieras som koncentrerad bebyggelse med 50-199 folkbokförda invånare enligt SCB. I motionen föreslås att orter upp till 3000 invånare skulle kunna benämnas småort, platser där det finns en viss grad av offentlig och kommersiell service. Motionären resonerar också kring begreppet landsbygd, där ovan nämnda tätorter inte riktigt själva anser sig tillhöra "riktig landsbygd".

En bärande idé i Centerpartiets politik är hela Sverige lika viktigt, där även småorterna och de mindre tätorterna är en del i samhällets utveckling. Dessa har också samma utmaningar och möjligheter som övriga delar av landet. Där finns också ett näringsliv inom många olika branscher, från tillverkningsindustri till besöksnäring och orterna försörjer omgivande landsbygd med föreningsliv och olika typer av service. Det är därför en viktig målgrupp för Centerpartiets hela Sverige-politik, och därmed finns en potential för att återta och hitta nya väljare.

Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta:

Att bifalla motionen.

3.5 Service på landsbygden

Motionskrivare: GERD Karlsson

Heby C-krets, UPPSALA C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Centerkvinnorna och Centerpartiet i Vittinge

Brödtext

Har du inte bil o körkort har du ingen möjlighet att bo på landsbygden.

Varför? Jo, du måste själv kunna ta dig till serviceställen för att handla, posta brev, besöka apotek m.m.

Dessa alldagliga händelser beskärs mer och mer.

Tidigare körde taxi en gång i veckan i vissa kommuner och hämtade upp dem som ville komma till affären. Den tjänsten är så gott som borttagen överallt.

Brev gick att posta genom att sätta ut det i den egna postlådan med en markering. Det har också upphört.

Mediciner går att få hemskickat till postlådan. En service som är under utredning och förmodligen kommer att stoppas.

Bor du inte nära allmänna kommunikationer måste du på egen hand ta dig till orter där service finns.

Postbilen skulle kunna utföra många serviceärenden om samarbetsvilja fanns.

Att-sats

3.5.1 att Centerpartiet på kommunal, regional och riksnivå tar som sin uppgift att underlätta för boende på landsbygden ÄVEN FÖR KÖRKORTSLÖSA.

Yttrande Distrikt

Motionärerna lyfter viktiga samhällsfrågor ur ett tydligt landsbygdsperspektiv, men också med en vinkel på hållbar utveckling generellt. Koncentrationen av handel och service till tätorterna är en utveckling som pågått länge och som har en direkt negativ påverkan på tillvaron för alla som bor på landsbygden. Vissa tjänster har blivit digitala, något som underlättar för många, men det spelar ju mindre roll om det är enkelt att beställa varor och tjänster på nätet om man sedan har problem med post- och pakettidistributionen. Posten har fortfarande en tjänst som kan beställas av personer som är 80 år eller äldre och/eller har funktionsnedsättning som gör att man har svårt att ta sig till postlåda eller utlämningsställe: "Posttjänst utanför tätort" <https://www.postnord.se/ta-emot/postutdelning/posttjanstutanfor-tatort> . Den erbjuder bra och omfattande service, men måste alltså avtalsbeställas.

När det gäller persontransporter utanför ordinarie kollektivtrafiknät har det mycket riktigt funnits olika typer av samhällsstödd "glesbygdstaxi", men som nu avvecklats i en del kommuner. Samtidigt utvecklas nyare former av samåkningstjänster och anropsstyrd trafik, en positiv trend. Samordning av olika typer av samhällsbetalade resor/transporter är kostnadseffektivt, smart och gynnar många olika resenärgrupper. Det innebär också ett bättre utnyttjande av samhällets resurser, är hållbart och klimatsmart. Centerpartiet arbetar redan med motionens frågor och kommer även i fortsättningen att driva på i enlighet med motionärernas förslag.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

Att motionen anses besvarad

Distriktsstämman beslutade

Att motionen anses besvarad

3.6 MOTION ANG OMTAG KRING UTVIDGAT STRANDSKYDD

Motionskrivare: Tobias Bernhardsson

Färgelanda C-krets, Fyrbodals C-distrikt

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Vid senaste strandskyddsutredningen, "Ett mer differentierat strandskydd", och efterföljande proposition föreslogs flera viktiga steg för ett regelverk som hade kunnat möjliggöra mer landsbygdsutveckling utan att i oproportionerlig utsträckning äventyra strandskyddets syften; "att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt att bevara goda livsmiljöer för djur- och växtlivet på land och i vatten." I vissa delar av landet hade dock förslagen haft en ringa betydelse, framförallt då att områden med "särskild betydelse för någon av strandskyddets syften" (såsom områden med utvidgat strandskydd) i praktiken diskvalificerades från

att kunna bli föremål för ett s k Landsbygdsområde. Detta samtidigt som Länsstyrelsen idag inte har något uppdrag att hålla besluten om sådana områden ajour.

Vid Länsstyrelsens tillämpning av 7 kap 14§ Miljöbalken, av utvidgat strandskydd, blir den s k differentieringen rentav inte rättssäker. Inom vissa län appliceras regelverket endast i kustområden medan andra applicerar regelverket på rena inlandskommuner, oaktat dess exploateringsstryck. Man kan konstatera att det i Jämtlands län inte finns ett beslut om utvidgat strandskydd medan andra län har flera beslut som motiveras med "ej i särskilt hög utsträckning bebyggelsepåverkade områden". Vid tillämpningen har det även visat sig att mycket stora områden kommit att omfattas av utvidgat strandskydd (till exempel hela Klarälven), oavsett exploateringsgrad.

Det är här som nuvarande regelverk till stor del tappar sin funktion. När områden med högt exploateringsstryck fortfarande förtätas medan orörda områden på landsbygden beläggs med en våt filt som till stor del omöjliggör småskalig landsbygdsutveckling. Då behöver lagstiftningen göras om.

Som vägledning vid Länsstyrelsens tillämpning finns idag Regeringens proposition från 2008 och Naturvårdsverkets handbok från år 2010, vilket ger ett uppenbart stort tolkningsutrymme i frågan. <https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/0100/978-91-620-0167-4.pdf>

Dessutom kan tilläggas att enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis ska särskild restriktivitet råda vid dispensprövningen om platsen för en tänkt åtgärd ligger inom ett område som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv, och därtill inom utvidgat strandskyddsområde.

<https://www.regeringen.se/contentassets/22327a917eac472b9991b8b0bbd4a6f2/tillgangliga-strander--ett-mer-differentierat-strandskydd-sou-202078/>

Det är dags för ett omtag kring strandskyddslagstiftningen i allmänhet och utvidgat strandskydd i synnerhet!

Att-sats

3.6.1 att utvidgat strandskydd (enl. 7:14§ MB) ska reformeras i syfte att förena landsbygdsutveckling i hela landet med strandskyddets primära syften.

3.6.2 att områden utpekade som LIS-/Landsbygdsområden eller motsvarande inte ska exkludera områden som omfattas av bestämmelserna om utvidgat strandskydd.

Yttrande Distrikt

Hela landet måste leva. Vi måste därför ha en konsekvent lagstiftning som behandlar alla delar av landet, och alla människor lika. Man måste kunna både bo och verka i hela landet för att vi ska kunna använda alla de naturresurser vi har tillgång till för att Sverige ska kunna fortsätta vara ett rikt och välmående land. Vi kan inte ödelägga stora områden.

Samtidigt ska vi skydda och bevara vår natur, men det finns inga motstridigheter i detta med en genomtänkt lagstiftning. Man kan ta hänsyn till allas behov och behandla alla lika om man bara vill, när lagstiftningen utformas.

Vi behöver en klar och tydlig genomtänkt lagstiftning som kan accepteras av alla, och som kan gälla i alla delar av landet.

Motionären pekar på fel och brister i lagstiftningen som behöver rättas till, och att samma lagstiftning i dagsläget tolkas på olika sätt i olika delar av landet, och även tillämpas på olika sätt när det gäller stad och land.

Ofta är det små detaljer som avgör effekten av ett politiskt beslut. Som motionären inleder så måste ett omtag göras för att vi ska få till en bra lagstiftning när det gäller strandskydd för hela landets bästa.

Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman

att **bifalla motionen**

3.7 Stad och land hand i hand

Motionskrivare: Torsten Sandberg

KALIX C-krets, Norrbottens C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Denna motion handlar om vikten av att se sambandet mellan landsbygden och de små och ibland lite större tätorterna (närorterna). Många gånger är problemen för närorterna minst lika stora som för den rena landsbygden. Det är symbiosförhållandet mellan dem som är viktiga att uppmärksamma för att fylla rubriken med innehåll.

Bakgrund

Maud Olofsson undertecknade 1999 Sverigeupproret tillsammans med många andra. Målet var att fästa uppmärksamhet på den sociala och regionala klyvningen av Sverige. En av texterna i manifestet lyder: *Vad Småorts – Sverige behöver är inte i första hand selektiva bidrag eller passiva stödåtgärder! Det är nödvändigt att riva de hinder som finns för tillväxt i de små städerna och de små orterna.* Maud var definitivt på rätt spår – närorternas betydelse! Efter regeringsskiftet 2006 fick Centerpartiet chansen att påverka politiken i Sverigeupprorets riktning. Hur gick det? Inte så bra, Sverige är nu mer kluvet socialt och regionalt än någonsin.

Under Mauds ledning fick Centerpartiet igenom flera bra saker; Matlandet Sverige introducerades, steg togs mot utveckling av förnybar energi och en del regelförenklningar gjordes. Vidare ökade bidrag till vägar, bredband och stöd till lokal service. Samtidigt centraliserades statens verksamhet kraftigt. Arbetsförmedlingarna, försäkringskassorna, Polisen, Trafikverket, SJ, Skatteverket, Tullverket, länsstyrelserna, högskolorna och flera berördes. Enligt SCB (2013) hade sedan 2007 14 000 statliga jobb utanför storstäderna försvunnit, i realiteten ca 70 000 arbetstillfällen. Under de första alliansregeringarna hade Sverige, enligt en tidningsuppgift, den högsta urbaniseringstakten i Europa.

Privatiseringar och avregleringar tillkom som många av dem förstärkte problemen för landsbygden och närorterna; posten, teleförelserna, bankernas kassaservice, skolorna och sjukvården mm. Samtidigt ökade trycket på strukturomvandling av jordbruket, för att klara konkurrensen med den utländska marknaden, vilket bidragit till fortsatt nedläggning av små företag. Strukturomvandlingen hade givetvis inte helt hade kunnat undvikas. Nyteknik och nya arbetsmetoder tillhör verkligheten, men med en mindre marknadsliberal politik hade en del kunnat förhindras eller effekter lindrats.

Det var den nyliberala marknadsekonomins blomstringstid med globalisering som högsta mål. Det var öppen dörr med Nuonaffär och Postnord och för gruvföretag och andra. Allt skulle tillverkas där det

var billigast i världen! Nyliberaler från tankesmedjan Timbro ville lägga ned svenskt jordbruk. Det har funnits motioner, jag tror till varje centerstämma från 2015, om vikten av nationell självförsörjning av livsmedel och insatsmedel för dess produktion samt andra för Sverige viktiga varor. Svaren har varit allmänt hållna instämmanden. Det är först vid covidutbrottet 2019 som brytpunkten kom när vi (till mångas förvåning!!!) saknade mediciner, skyddsutrustning mm i vården. Sen kom kriget i Ukraina och nu är avglobalisering på modet.

Att vi inte såg några problem med att vara så beroende av varandra i världen har inte varit bra för Sverige. Det betyder självfallet inte att global handel bort upphöra, men det hade behövts en bättre balans mellan globalt och lokalt. Vad vi i stället borde haft är ett ökat internationellt samarbete, i FN och dess organisationen, när det gäller klimat- och miljö, klyftan mellan rika och fattiga länder, migration och säkerhet. Inkluderande ett demokratiskt inflytande över världsmarknadens stora globala aktörer!

En lärdom av bakgrunden är att vi behöver se mer till samhällsnyttor och mindre till marknadsliberala lösningar. Verktygen till stöd för landsbygden och närorterna måste breddas och sambanden mellan dem stärkas, för att ge utlopp för all den kreativitet som finns där. Den nedanstående uppräknigen är exempel på en sådan en politik.

Program för landsbygd och närorter

Grunden

Grundläggande är givetvis bra villkor för företag i allmänhet och småföretag i synnerhet.

Mat och viktiga varor

En ny livsmedelsstrategi (i stället för den nuvarande skrivbordsprodukten) måste innehålla konkreta och uppföljningsbara höga mål för vår självförsörjning med mat och allt som behövs för dess produktion. Utgångspunkten skall vara att vi skall klara en situation där handeln till och från Sverige avbryts under perioder. Producentpriserna för livsmedel måste få vara högre här än i många andra länder i EU (kallare klimat, långa transporter, höga miljökrav och små nära marknader mm). EU:s handelsregler måste anpassas så att ländernas berättigade behov av nationell livsmedelssäkerhet säkerställs.

Det har visat sig vara svårt att radikalt minska regelverket för företag överhuvudtaget och så även för de som verkar inom lantbrukets näringar. Försöka duger, allt behöver inte mätas och kontrolleras. Akut nu är att avlasta särskilt de småföretagens kostnader för kontroller genom att de skattefinansieras.

Skyddet av åkermark måste stärkas och därför behöver miljöbalken ändras. Det är det stora bortfallet för tätortsutveckling och för infrastruktur som behöver starkt begränsas. Det är inte enstaka nya tomter för bebyggelse i byar som är problemet!

Regionalpolitik

Vi behöver återinföra en regionalpolitik med tonvikt på decentralisering och med fokus på närorterna i utsatta regioner. En regionalpolitik som spelar på många strängar, på nya arbetstillfällen och på tillgång till nära vård och service. Det måste finnas ett nät av garanterade servicepunkter med livsmedelsaffärer, bränsle och bilprovning.

Bygga och Bo

Det finns ett mycket stort intresse att få bo på landsbygden och i närorterna. Här behövs ett batteri av åtgärder med nytänkande. Möjligheterna att få lån för att kunna bygga är centralt. Långivning bör i utsatta områden helt frikopplas från bankerna till ett nytt system med statlig långivning. Vi hade länsbostadsnämnder en gång i tiden med krångliga lånebestämmelser och en stor administration, men landsbygden och närorterna gynnades. Mitt råd är att utveckla ett motsvarande men enkelt och lokalt nära system.

Kostnaden för lantmäteriförrättningar bör anpassas till markvärden och i vissa fall kunna subventioneras av staten. Det är också viktigt att utveckla nya miljövänliga men ändå billiga system för lokala vatten och avlopp. Det behövs riktade kommunala planeringsinsatser.

Vi på landsbygden upplever ett ökande krångel med redovisning om våra små föreningar till banker och statliga myndigheter. Vi har inte alltid ens årsmöten som vi borde, det fungerar ändå. Det upplevs som att det vi som ägnar oss åt penningtvätt och andra oegentligheter. Samtidigt köper ryska medborgare fastigheter i våra områden; det känns som att samhället silar mygg och sväljer kameler. Varför skall föreningar som verkar på landsbygden, t ex en ideell förening för lokalt avlopp för några fastigheter, eller en samfällighetsförening med samma ändamål, belastas med skatt och med all den redovisning som erfordras? Det här är en mycket viktig fråga att ta tag i!

Tele, bredband och post

Det allmänna borde från början tagit ansvaret för tele och bredband där marknaden inte bygger. I stället lades ett orimligt ansvar på ideella krafter i tekniskt, ekonomiskt och juridiskt svåra frågor. Massor med bortkastad tid har lagts ned och bidrag förfuskats. Byar får bredband utom några som ligger i utkanten. Vattenfall lägger ned tomrör för fiber men företagen gräver nytt ändå för det ger mer klirr i kassan. Det är en enda röra. Hela systemet bör ses över där ett statligt/kommunalt bolag får i uppgift att slutföra utbyggnaden av bredband samt garantera telefoni. Det är ett stort politiskt misslyckande, att åren går och människor och glesbygdens företag fortfarande saknar täckning.

Alla skall ha rätt till sin papperstidning varje dag och utdelning av brev får inte försämrats än mer. Det är viktigt också för företaget och för vården t. ex så att kallelser till undersökningar mm kommer fram i tid.

Vägar och järnvägar

Det satsas mycket och Centerpartiet har varit pådrivande. Det lågtrafikerade vägnätet, där det ofta går skogstransporter, behöver uppmärksammas mer. Alla järnvägar som byggs som stambanor måste kunna ta gods och vara anpassade till vår befintliga transportstruktur. Ny spårkapacitet för den regionala nära tågtrafiken i övrigt är ett viktigt bidrag till att stad och land utvecklas hand i hand.

Sjukvård, tandvård och skolor

Hur skall vi kunna få människor att flytta till de nya industriorterna, eller till glesbygdskommuner, när det saknas sjukvårdspersonal och tandläkare? Centerpartiet har anvisat över en miljard årligen från statsbudgeten till läkare och annan personal i utsatta områden. Men det krävs också många andra åtgärder där staten tar ett större ansvar utan att för den skull förstärka vården. Vården skall finnas så nära som möjligt. Det finns en övertro på vårdgarantins möjligheter, många äldre vill inte och klarar inte att göra långa resor till okänd ort.

De höga kraven på lokaler och tillgång till rätt utbildad personal är ibland ett hinder för dem som vill starta små förskolor och skolor i småorter. Bristen på behöriga förskollärare, barnskötare och lärare är stor i hela landet och det är ofta ännu svårare att rekrytera till de små närorterna. Därför slussas

barn in till de stora tätorterna. I viss mån gäller detta också i vården av gamla. Den här problematiken behöver övervägas; behövs alla krav, kanske går det att göra undantag?

Miljö

Grundregel: **Inget borde få tillverkas som inte kan återvinnas! Allt som tillverkas skall återvinnas!**
Det är långt dit men här finns det stora möjligheter att utveckla lokal verksamhet, lokala företag.

Gruvbrytning leder till stora konflikter med bl. a markägare och stora sår i naturen. Gruvbolag har ibland satt i gång verksamhet på mark utan ordentliga kontakter med markägare och myndigheter. Bolag går i konkurs eller bara försvinner. Skattebetalarna får städa upp efter dem. Vi ger nästan utan ersättning bort våra fyndigheter till bolag som kanske inte ens betalar skatt i Sverige. Sverige måste skaffa sig ett bättre grepp över bolagen genom ändringar i minerallagen. Genom att återvinna metaller och ta tillvara sådana ur gammalt gruvavfall kan behovet av nya gruvor minska. Vad gör vi när vi gjort slut på viktiga metaller, nallar vi på våra efterkommandes framtid?

Det finns mycket annat på klimat- och miljöområdet som skulle gynna landsbygden och närorterna med nya arbetstillfällen.

Att-sats

[3.7.1](#) att verktygen för utveckling av landsbygden och dess närorter breddas i enlighet med förslag i motionen.

Yttrande Distrikt

Motionären lägger fram en mängd förslag som om de genomförs skulle bidra till en positiv utveckling på landsbygden. En del av förslagen kan dock gå emot andra viktiga principer för Centerpartiet exempelvis kan den kommunala självstyrelsen och äganderätten utmanas av en del förslag. Just nu pågår ett arbete med att ta fram ett landsbygdsprogram. Distriktsstyrelsen kommer att skicka vidare motionen till den grupp som arbetar med detta så att de får ta del av motionärens förslag. I övrigt instämmer distriktsstyrelsen med motionens intentioner DS föreslår stämman instämma med motionens intentioner

Distriktsstämman beslutar att: ur distriktsstyrelsens yttrande stryks meningen : En del av förslagen kan dock gå emot andra viktiga principer för Centerpartiet, exempelvis kan den kommunala självstyrelsen och äganderätten utmanas av en del förslag.

Yttrandet lyder nu: Motionären lägger fram en mängd förslag som om de genomförs skulle bidra till en positiv utveckling på landsbygden. Just nu pågår ett arbete med att ta fram ett nytt landsbygdsprogram. Distriktet kommer skicka vidare motionen till den grupp som nu arbetar med detta så de får ta del av motionärens förslag. I övrigt instämmer distriktsstyrelsen med motionens intentioner.

Distriktsstämman beslutar att instämma med motionens intentioner.

Distriktsstämman rekommenderar partistämman att instämma med motionens intentioner.

[3.8 Motion om fler ersättare i fullmäktige](#)

Motionskrivare: Andreas Bill

LIDKÖPING C-krets, SKARABORG C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Tider förändras och vi kan alla vittna om svårigheten att rekrytera politiskt aktiva och framförallt att kunna bibehålla de som ger sig in den utan att hen skall behöva göra avkall på t ex ett styrelseuppdrag eller tränaruppdrag i civilsamhället. Därför är det svårt idag med en regel i Kommunallagen (2017:725) kap 5 8 § att antalet ersättare endast får vara hälften till antalet platser partiet har i fullmäktige. Att då vara aktiv i ett litet parti gör det extra svårt att ibland kunna kalla in en ersättare vid förhinder då antalet är väldigt få till antalet.

Men jag tycker också man skall kolla på det ur ett annat perspektiv också, det är viktigt att de som kommer in som nya också har en möjlighet att delta i det demokratiska arbetet och får en utbildning om hur det går till. Vad vore då inte bättre att man blir fler i sin fullmäktige-grupp att dela både klokskapen men också chansen till att dra nytta av både erfarenhet så även till den nyfikenhet och viljan att lära sig och förändra.

Att-sats

3.8.1 att driva på en förändring i kommunallagen som medger fler ersättare i fullmäktige.

Yttrande Distrikt

Motionären tar upp en viktig fråga i sin motion. Små partier kan i dag riskera att inte vara representerade vid fullmäktige, då lagen säger att antalet ersättare endast får vara hälften av de platser som partiet har i fullmäktige. Distriktsstyrelse delar således motionärens intention om att fler ersättare skulle skapa en stabilare demokrati då risken att någon plats gapar tom skulle minska.

Motionären tar också upp nyttan av att fler kan få möjlighet att delta i det demokratiska arbetet och ingå i fullmäktige-gruppen om fler ersättare skulle utses.

Distriktsstyrelse vill här påminna. Att här vilar ett stort ansvar på kretsarna att involvera medlemmar i det demokratiska arbetet, genom utbildning, men också ge möjlighet att ta del av och påverkansmöjlighet på det politiska arbetet oavsett hur många ersättare som utses.

Med ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta att:

- ***bifalla motionen.***

Reservation: Andreas Svensson och Karola Svensson till förmån för avslag på motionen.

Motivering: Uppdraget som ersättare till kommunfullmäktige är ett viktigt uppdrag. Få ordinarie ledamöter i kommunfullmäktige kommer att medföra få ersättare, vilket kommer att påverka mindre partier. Genom att utöka antalet ersättare utökar man också antal personer som kommunen behöver förse med utrustning för att kunna delta i sammanträden och annat stöd, samt att det devalverar värdet av att ha blivit vald till ett uppdrag i allmänna val.

Distriktsstämmans beslut

Beslutar att bifalla motionen

3.9 Ekonomiskt stöd för ökad livsmedelsproduktion

Motionskrivare: Carina Sundbom

Skellefteå C-krets, Västerbotten C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Leif Holmqvist, Västerbottens Centerdistrikt

Johan Ceder, Västerbottens Centerdistrikt

Brödtext

Situationen i Europa påverkar oss mycket, bland annat när det gäller ekonomi och matproduktion. Det blev väldigt tydlig hur sårbart Sverige är när det gäller självförsörjningsgraden av livsmedel när Ukraina invaderats av Ryssland. Det behövs fler livsmedelsproducenter och ökad livsmedelsproduktion i hela landet för att minska sårbarheten. För att klara detta behövs ekonomiska incitament.

För att kunna trygga Sveriges livsmedelsförsörjning behöver både växt- och djurproduktionen öka. Det behövs mer odlingsmark och betesmark för att kunna öka produktionen. Men det är dyrt att bryta mark för uppodlingar. Därför bör det finnas ett ekonomiskt stöd att söka för detta, för att kunna öka livsmedelsproduktionen.

Att öka livsmedelsproduktionen i hela landet gör även att transportererna kan minska, om konsumenterna har möjlighet att handla lokalproducerade livsmedel.

Sverige behöver se över självförsörjningsgraden av livsmedel. En ökning av lokalproducerad mat är ett viktigt verktyg. För att möjliggöra detta bör det finnas ekonomiskt stöd för uppodling av mark. För hela Sveriges lantbruk behövs.

Att-sats

3.9.1 att Centerpartiet verkar för att införa särskilt ekonomiskt stöd till de som satsar på uppodling för ökad produktion av lokalproducerade livsmedel.

Yttrande Distrikt

Att vi i Centerpartiet möjliggör en ökning av lokalproducerad mat i hela Sverige är viktigt. Då behövs det mer odlingsmark och det är kostsamt med nyodlingar och därför viktigt att det finns ekonomiskt stöd att söka för detta.

Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen.

3.10 Det behöver bli enklare att bygga nya bostäder på landsbygden

Motionskrivare: Morten Lindh

EKSJÖ KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Tommy Ingvarsson, Jönköpings län

Lennart Nilsson, Jönköpings län

Brödtext

Centerpartiet har som idé att värna den närodlade politiken med tankar kring individens egen drivkraft och viljan att utveckla både land och stad.

Vi menar att vårt parti bör främja att jordbruksmark bevaras men att det samtidigt måste vara möjligt att utveckla landsbygden.

Det behöver skapas bättre förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet för främst småföretagare, besöksnäring och gröna näringar.

Med nuvarande lagstiftning och länsstyrelsernas tolkning har i princip all bostadsbyggnation på jordbruksmark utanför detaljplanerat område omöjliggjorts.

Vi vill att Centerpartiet verkar för att lagstiftning förändras så att det underlättas för byggande av bostäder på jordbruksmark. För att detta ska fungera väl ska den mark som ianspråkats kompenseras med upptagande av ny betesmark alternativt ny eller förbättrad befintlig jordbruksmark.

Motsvarande tankar återfinns för övrigt i Miljöbalken där man vid dispens för borttagande av odlingshinder kräver att markägaren anlägger nya rösen i åkerkant.

Vi yrkar

Att-sats

[3.10.1](#) att centerpartiet arbetar för en lagstiftning som förenklar byggnation på landsbygden.

Yttrande Distrikt

Idag har byggnämnderna möjlighet att bifalla bygglovsansökningar på betes- och åkermark. Vid överklagande kan dock länsstyrelsen göra en annan bedömning.

Denna fråga är alltid svår och bedömning bör göras i varje enskilt fall då förutsättningarna ofta är väldigt skiftande.

Kompensationsåtgärder som nyskapande av åker/bete är åtgärder stämmer väl med Centerpartiets värderingar och skall vara ett tungt vägande skäl till bifall av bygglovsansökningar.

Distriktsstyrelse föreslår att bifalla motionen

Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

[3.11 "Ett nationellt biljettsystem inrättas för all kollektivtrafik i hela landet"](#)

Motionskrivare: Per Forsberg

SOLNA C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Rubriken är tagen från den Statliga utredningen "Ett nationellt Biljettsystem för all Kollektivtrafik, SOU 2020:25". Föreslår att utredningens förslag beträffande ett nationellt biljettsystem som består av tre delar inrättas för all kollektivtrafik i hela landet.

Att-sats

[3.11.1](#) att en digital infrastruktur för ett nationellt biljettsystem införs.

[3.11.2](#) att en nationell åtkomstpunkt för mobilitetstjänster och tredjeparts försäljning av kollektivtrafikens biljetter införs.

[3.11.3](#) att en konkurrensneutral försäljningskanal för kollektivtrafikens biljetter införs.

[3.11.4](#) att Centerpartiet verkar för att hela Kollektivtrafik Sverige ska leva och vara livskraftigt i hela landet oavsett var du bor.

Yttrande Distrikt

Med anledning att C redan har drivit dessa frågor, fått igenom det i januariavtalet och det har också utretts i "Ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik" SOU 2020:25. Distriktsstyrelsen kan också garantera att Centerpartister runt om i landet och på olika nivåer arbetar hårt för att kollektivtrafiken ska utvecklas i hela landet, så med anledning av det anser vi även den att-satsen vara besvarad.

Distriktsstämmans beslut

Att sats

1: Besvarad

2: Besvarad

3: Besvarad

4: Besvarad

3.12 Nya regler för A-traktorer

Motionskrivare: Anders Söderqvist

ANEBY KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Beata Allen, Jönköping

Paul Brinkman, Jönköping

Brödtext

A-traktorn är ett av ungdomars viktigaste färdmedel och många gånger enda sättet för de på landsbygden att förflytta sig utan att vara bundna till föräldrars möjlighet till skjutsning.

Dagens regelverk för A-traktorer består till stor del av 1920-talets EPA regler, dessa har under åren uppdaterats till viss del men det finns mycket kvar att göra. Transportstyrelsen fick i uppdrag 2021 att se över regelverk vilket presenterades hösten 2022. Ett av problemen med dagens A-traktorregelverk är att vissa regler är förlegade och idag saknar logik, dessutom saknas helt incitament som gör att ungdomar själva vill följa reglerna. Efter Transportstyrelsens senaste utredning var bla rekommendationer, krav på vinterdäck och att bälten måste användas. Regler som dessa är naturligtvis bra men de borde ha varit krav sedan länge och i stället borde uppdraget till Transportstyrelsen varit utformat så att nya regler skapar förståelse och incitament så att ungdomar själva vill sköta sig i trafiken. Dessutom när mopedbil får kör i 45km/h, men samtidigt är ett mindre säkert fordon, så skapar hårdare regler för A-traktor snarare irritation från ungdomar än en vilja att sköta sig. Reglerna måste ses över och det måste göras så de står i rimlighet till den trafiksituation vi har i Sverige idag, säkerhet är viktigt och därför också viktigt att nya regler kommer på plats inom snar framtid, tex 2025. Dessa regler borde inkludera nya krav på utbildning, bättre säkerhet, hastighetsbegränsning, miljöanpassning samt incitament så att ungdomar känner att de gynnas när de följer regler. Dessutom är dagens besiktningsskrav och besiktningssperiod, 2-4år, för givmild vilket gör att en A-traktorägare hinner bygga/köpa fordon, manipulera det, köra i 3år och sen sälja sitt fordon igen innan det ens är dags att besikta, det är med andra ord för enkelt att fuska och låg risk att bli påkommen.

Exempel på förändringar skulle kunna vara:

- Fortsatt 15års ålder men separat A-traktorkort (i stället för dagens mopedkort) där samma teoriprov måste göras som för B-kort samt ett antal kontrollpunkter måste klaras genom övningskörning på körskola. Ett incitament kan sen tex vara att om A-traktorföraren skött sig utan regelbrott fram tills det är dags att ta B-körkort, så räcker det att enbart göra uppkörning/förarprov då teoriprovet redan gjordes inför A-traktorkort.
- Säkerheten på A-traktorfordon är idag ett problem och i stället för att ha särskilda regler låta dessa följa samma krav som för personbil, tex samma krav på vikter, miljökrav, bromstest mm och besiktning varje år. Samma krav på säkerhetsbälten, vinterdäck som för personbil samt om originalbilen haft airbag från fabrik så ska även A-traktorn fortsatt ha dessa aktiva och fungerande. Detta betyder hårdare säkerhetskrav än idag men som incitamentet kan tex vara att man då också får ha 4 passagerare, alltså behålla baksätet. Detta gynnar även miljön i form av samåkning men gör det också mer jämställt då fler kan åka med i stället för att "alla måste äga ett eget fordon".
- Manipulerade A-traktorer och fortkörningar är ett stort problem, en säkerhetsrisk men också ett orättvishetsdilemma då A-traktorn får köra i 30km/h men ett mer osäkert fordon som mopedbil får köra i 45km/h. De som vill fuska kommer tyvärr alltid försöka fuska och här behövs det incitament som gynnar ett ökat säkerhetstänk och en vilja att hålla hastigheten, där de som inte manipulerar och håller hastigheten i stället får en betydande fördel. Tex 15år = 40km/h, 16år = 50km/h och 17år = 60km/h som max hastighet. Kräv att elektronisk körjournal/färdskrivare används i alla A-traktorer med mätarställningsregistrering och

hastighetsregistrering. Detta betyder strängare krav på att hålla hastigheten men också ökad maxhastighet för de som sköter sig. En idé är att "knyta" registreringsnummer/chassinummer till en viss förare och på så vis göra det svårare att fuska då den som är skriven på fordonet också är ansvarig för att fordonet inte manipuleras och körs fortare än maximalt tillåtet.

Med rätt incitament för ungdomar skapas också en generell förståelse för våra trafikregler, säkerhetsaspekt och trafikvett, vilket inte bara idag skulle ge en säkrare trafiksituation utan också en stabilare grund inför B-körkortet, vilket i sin tur kan ge positiv inverkan på den annars hårt olycksdrabbade gruppen 18-19år.

Att-sats

[3.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att en ny utredning görs som innebär att körkort för moped och A-traktor separeras och därmed nya körkorts krav för A-traktor införs, samt undersöker möjliga incitament inför B-körkort.

[3.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att utredning görs där regler kring A-traktorfordon ses över för att höja säkerheten. Om möjligt mer harmonisering i linje med krav på vanliga personbilar, besiktningsperiod kortas ned samt att en lösning tas fram som möjliggör uppföljning för att säkerställa att maximal hastighetsgräns för fordonet inte överskridits.

[3.12.3](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning görs för att undersöka möjligheter till ökad hastighet för A-traktor och med ett incitament där ålder samt att man inte brutit mot uppsatta regler, kan innebära att man är godkänd för en högre hastighet.

Yttrande Distrikt

Utvecklingen med A-traktorer har skapat stora möjligheter för ungdomar att ta sig de olika platser. Samtidigt har ökningen påverkat övrig trafik samt även antalet olyckor. Det är viktigt att lagstiftning följer med för att skapa så goda möjligheter som möjligt att samsas i trafiken.

EU-kommissionen presenterade den 1 mars ett förslag om trafiksäkerhet som ska förbättra säkerheten för alla i trafiken. Förslaget berör även regler som gäller körkort för A-traktorer. Det får inte innebära att man sätter stopp för de fördelar som A-traktorer ger för ungdomar att förflytta sig. Men vi behöver säkerställa att dessa framförs på ett tryggt sätt. Skulle hastighetsgränsen höjas till 45 km i timmen kan förarna bättre följa trafikrytmen, vilket gör fordonet säkrare i trafiken. Dessutom skulle det minska den irritation som finns över att långsamtgående fordon ibland skapar flaskhalsar längs vägarna.

Distriktsstyrelsens förslag att bifalla motionen

Ebba Andersson, Tranås yrkar avslag på motionens första att-sats samt bifall till motionens andra och tredje att-satser.

Distriktsstämman beslutade i enlighet med Ebba Anderssons förslag

[3.13 Lantmäteriet](#)

Motionskrivare: Mirjam Johansson

SÄVSJÖ KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Britt-Marie Andersson, Jönköpings läns distrikt, Sävsjö kommun

Brödtext

När man ska stycka av eller ändra något på en fastighet, tar Lantmäteriet orimligt mycket betalt och deras handledningstid tar minst ett år.

Vi tycker därför att det skulle finnas fler aktörer som kunde göra den uppgiften, i alla fall förarbetet och att det skulle sedan bara räkna med ett godkännande från Lantmäteriet.

Att-sats

3.13.1 att fler aktörer får mäta ut och markera ny gräns och förarbetet , när man styckar av en ny tomt eller gräns.

Yttrande Distrikt

Ökad konkurrens vad gäller lantmäteriets verksamhet, med lägre priser som följd, skulle gynna byggandet på landsbygden.

Distriktsstyrelse föreslår att bifalla motionen

Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

3.14 Krafttag för levande lokalsamhällen i hela landet

Motionskrivare: Patrik Buddgård

LIDINGÖ C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Tomas Selin, Huddinge, Stockholms län

Brödtext

Centerpartiet står för en nära politik där de småskaliga initiativen i lokalsamhället får chans att växa. Där vi stärker kraften hos varje enskild individ för att kunna förverkliga sina idéer för ett levande lokalsamhälle. Vi vill se en politik som än tydligare gynnar det småskaliga företagandet, föreningslivet, byskolorna och nära vård i lokalsamhällen runt om i hela landet. Därför vill vi att partistyrelsen får i uppdrag att ta fram ett program med krafttag för levande lokalsamhällen i hela landet till partistämman 2025.

I dagens samhälle har stordriftsfördelarna blivit allt för stora vilket gör att de mindre butiker och företag konkurreras ut eller inkorporeras i större företag i våra städer och att småföretagarna i gles- och landsbygd har svårt att överleva. Centerpartiet måste vara rösten för småföretagares villkor och förutsättningar att växa och gro. Valanalysen visar att väljarstödet inom gruppen företagare minskar

vilket visar på angelägenheten att utveckla politiken för småföretagare. För många människor är företagandet både en möjlighet att förverkliga idéer, men också en nödvändighet för att säkra sin försörjning. Vi vill att partistyrelsen tar fram ett förslag som ger understöd till just de små och mindre företagen både för att stärka livskraften i våra lokalsamhällen, öka kreativiteten där inte bara stora kedjor tar över och för att skapa en bättre grogrund för att skapa framtidens stora företag.

I lokalsamhällena är en nära skola och vård avgörande. Finns det nära och trygg vård och en kvalitativ skola inom rimligt avstånd ökar attraktiviteten att bosätta sig i bygderna. En del i detta är kommunernas möjlighet till finansiering, idag får exempelvis kommuner extra kostnader på grund av säsonsboende i kommunen men inte del av intäkterna som istället går till den kommun de är skrivna på.

En annan del är hur systemen är uppbyggda, i dagens skolpeng är till exempel de stora skolaktörerna vinnarna och ju fler elever du har desto mer vinst kan du ta ut då stordriften minskar overheadkostnaderna per elev. Detta på bekostnad av de småskaliga alternativen. Vi vill att det framtida programmet för levande lokalsamhällen tar fram ett nytt system för skolpengen där skolorna får mer ersättning för de första eleverna för att på så sätt möjliggöra driften även av småskolorna. Detta dels för att skapa möjlighet för byskolor på landsbygden, dels för att stävja utvecklingen i större städer mot allt större skolor där tryggheten och närheten mellan elever och rektor försämras. En liknande problematik kan vi se inom sjukvård och exempelvis förlossningsavdelningar.

Föreningslivet är avgörande för lokalsamhällets livskraft. Vi ser att Centerpartiet måste ha en tydligare politik som uppmuntrar och gynnar de ideella aktörerna.

Valanalysen visar vikten av att Centerpartiet skapar en politik som belyser frågor som berör väljarna i vardagen. Oavsett om det handlar om glesbygd eller stad. Landsbygden får inte reduceras till bara skogs- och jordbruksfrågor. Vi behöver en politik där stad och land går hand i hand. Vi menar att ett program för levande lokalsamhällen och småskalighet är vägen dit.

Centerpartiet bör vara den politiska kraft som på allvar ökar möjligheterna för ett än mer levande lokalsamhälle, som frodas över hela landet.

Att-sats

[3.14.1](#) att partistyrelsen får i uppdrag att inför nästa stämma lägga fram ett program med krafttag för levande lokalsamhällen och småskalighet i hela landet.

Yttrande Distrikt

Distriktsstyrelsen anser att vikten av levande lokalsamhällen är en av Centerpartiets kärnfrågor och att dessa behöver utvecklas och stärkas. Med starka lokalsamhällen ökar delaktigheten för demokratin, hållbarheten i såväl livsmedelsproduktion som kultur samt företagande och jobb i hela landet. Vi anser det lämpligt att partistyrelsen presenterar ett program till partistämman 2025.

Distriktsstämmans beslut:

Att sats

1 : Bifall

[3.15 Enskilda vägar](#)

Motionsskrivare: ANN-CATHRIN Gunnar

NÄSSJÖ KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Per Persson, medlem i Nässjö kommun C-krets

Nässjö kommun C-krets ställer sig bakom motionen

Brödtext

Transportsystemet måste vara robust och pålitligt. För att hela Sverige ska kunna leva och utvecklas, behöver vi en fungerande infrastruktur för att kunna ta oss fram. Då är vägar en central och mycket viktig del.

Det finns ett stort behov av investeringar i vårt vägnät, för att upprätthålla att man kan åka på dem säkert. Därför behöver vi satsa på underhåll av befintligt vägnät och investera i nya vägar.

Det enskilda vägnätet som till största delen finns på landsbygden, där främst vägföreningar eller privatpersoner ansvarar för driften. Det enskilda vägnätet är viktigt för en levande landsbygd. Det är det enskilda vägnätet som gör det möjligt för människor dagligen kan påbörja och avsluta sin resa till jobb, skola, barnomsorg, föreningsliv, sjukvård, tandvård, varuinköp och hem.

De enskilda vägarna är också mycket betydelsefulla ur ett godstransportperspektiv. Det är viktigt med bra bärighet och tjälsäkring.

Att-sats

[3.15.1](#) att Centerpartiet arbetar för att förstärka ersättningen för underhållet av enskilda vägar.

Yttrande Distrikt

Yttrande Distrikt

Det enskilda vägnätet bär landsbygden och servar hela befolkningen. De statliga bidragen är väsentliga för det allmänna behovet och tillgängligheten.

Distriktsstyrelse föreslår att bifalla motionen

Distriktsstämman beslutade i enlighet meds distriktsstyrelsen förslag

[3.16 Lägg ned länsstyrelserna](#)

Motionskrivare: Johan Krogh

NACKA C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Länsstyrelserna är kort och gott en historisk institution som inte tillför mycket mer än elände för i princip alla kommuner och regioner i Sverige. Länsstyrelserna är en förlängd statlig arm som i alltför många fall lägger sin näsa i blöt i sådant som är att anse som kommunala angelägenheter. Ska vi leva vår tro om ett decentraliserat samhälle fullt ut är det dags att vi lägger ned länsstyrelserna. Flytta makten till våra kommuner och regioner. Ta bort länsstyrelsens något märkliga "domstolsfunktion" i miljö- och byggärenden och låt riktiga domstolar avgöra dessa. Sverige behöver mindre stat och mer människa.

Med anledning av denna korta motivering yrkar jag följande:

Att-sats

[3.16.1](#) att Centerpartiet verkar för att lägga ned länsstyrelserna och decentralisera makten till folkvalda parlament i kommuner och regioner.

Yttrande Distrikt

Länsstyrelsen ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, är tillsynsmyndighet och prövningsinstans. I och med regionbildningen har en del av ansvaret som låg på länsstyrelsen gått över till regionerna där beslut fattas i folkvalda församlingar.

Distriktsstyrelsen anser precis som motionären att det är problematiskt att beslut som har fattats i god demokratisk ordning i till exempel en kommun, kan avslås genom en enskild tjänsteman på länsstyrelsen. Det har också visat sig att det görs olika bedömningar beroende på länsstyrelse vilket bidrar till att förtroendet urholkas och kritik växer från kommuner, näringsliv och privatpersoner för att nämna några.

Distriktsstyrelsen anser därför att länsstyrelsernas roll behöver ses över i grunden, med inriktningen om att de på sikt ska avskaffas.

Distriktsstämmans beslut:

Att sats

1: Bifall, Reservation till förmån för avslag: Nykvarns ombud samt Camilla Eriksson

[3.17 Mer universitets- och högskoleutbildning på distans](#)

Motionskrivare: Sara Sjödal

TIERPS KOMMUNKRETS C-krets, UPPSALA C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Pandemin har snabbt ställt om samhället utifrån ett digitaliseringsperspektiv. Inom utbildningsområdet ställdes undervisningen om tvärt från att ske i klassrum till att ske digitalt på distans. Det finns både gott och ont i det. Men den goda biten är just de enorma möjligheter detta nu skapar. Behovet av att kunna kombinera utbildning med jobb och familj samt platsberoende kommer bara att öka.

Fler möjligheter till distansstudier minskar klyftorna mellan stad och land. De som vill kombinera driften av släktgården med högre utbildning kan faktiskt göra det vid köksbordet. Samtidigt som de som vill vara digitala nomader kan ha sin studieplats varhelst de önskar.

Nu är det viktigt att bygga ut stabila strukturer med stöd i digitaliseringens möjligheter för att bibehålla och utveckla de kliv framåt som snabbt tvingats fram inom distansutbildningsområdet.

Att-sats

[3.17.1](#) att program- och kursutbudet som erbjuds på distans på universitets- och högskolenivå ökar stort inom alla utbildningsområden.

Yttrande Distrikt

Motionären lyfter en viktig utveckling av dagens universitet och högskoleutbildningar som stämmer bra in i vad vi i Centerpartiet vill när det kommer till högre utbildningar dvs Att högre utbildning med god kvalitet ska finnas i hela landet. Idag är det svårt att få ihop livspusslet om du som studerande även har familj och yngre barn mm. Det är inte alltid lätt att flytta till annan ort för att studera med tanke på bostadsbristen som råder på många ställen i och runt om städerna där universiteten och högskolorna ligger.

Tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. Med större kursutbud på distans med redan befintliga kurser gynnar även kommunerna då invånarna stannar kvar i stället för att flytta till en stad med universitet eller högskola.

Motionens att-sats stämmer även överens med vad vi i Centerpartiet säger om att ta tillvara på den nya tekniken. Den nya tekniken och digitaliseringen öppnar upp för fler distansutbildningar som i kombination med kommunala lärcentra gör högre utbildning tillgänglig för fler. Det är också viktigt att skapa långsiktiga förutsättningar för dessa verksamheter så att högre utbildning av hög kvalitet kan komma hela landet till del. Möjligheten att läsa program- och eller olika kurser på distans på universitets- och högskolenivå behöver snabbas på och öka inom alla utbildningsområden.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

Att bifalla motionen

Distriktsstämman beslutade

Att bifalla motionen

RESERVATION från Gustav Tällberg, Nora Karlsson, Olivia Karlsson och Julia Eriksson till förmån för

Att avslå motionen

[3.18 Motion att göra tillägg i skatteutjämningsystemet för inpendlingskommuner](#)

Motionskrivare: Mikael Carlsson

GNOSJÖ KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

I dagens skatteutjämningsystem är det ingen av de fem delarna som tar hänsyn till kommuner som har en högre inpendling än utpendling för arbete. Detta gör det oerhört svårt för mindre kommuner att dels bibehålla den kommunala service som redan finns. Dels kraftigt begränsar den de ekonomiska möjligheter som behövs för att kunna genomföra satsningar för att öka attraktionskraften till att få inpendlare att bosätta sig på sin arbetsort.

En kommun som har en välmående industri eller tjänstesektor och skapar arbetstillfällen bör för detta premieras. Det finns ett flertal argument till att detta är viktigt. Om inpendlare bosätter sig på arbetsorten minskar pendlingstrafiken och med det mindre slitage på infrastruktur och minskade utsläpp. Det skapar en större möjlighet för kommuner att utvecklas och hålla landsbygden levande. Det styrker även näringslivet i kommunen då en kommun som kan genomföra fler satsningar på servicenivån för invånarna knyter till sig fler och fler invånare, vilket renderar i ett större utbud av lokal arbetskraft.

För en liten kommun med större inpendling än utpendling är systemet idag skevt då större grannkommuner där arbetstagarna bor får skatteintäkterna i stället för den mindre kommunen som skapar arbete och skatteintäkter till staten. Grannkommuner till en kommun med ett starkt näringsliv skall inte dra mer nytta av skattedelen än kommunen som skapar arbete.

Att-sats

3.18.1 att Centerpartiet verkar för en ändring av skatteutjämningsystemet där kommuner med större inpendling än utpendling för arbetskraft premieras med en sjätte del i skatteutjämningsystemet som behandlar detta.

Yttrande Distrikt

Skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet. Samtidigt ser vi betydande brister i dagens system. Många kommuner i Sverige har det i dag svårt ekonomiskt, med en åldrande befolkning, stora avstånd, sviktande skatteunderlag och hög kommunalskatt. Därför behövs ett mer rättvist utjämningsystem. Vi har olika typer av inpendling och utpendling i olika kommuner och vi betalar ju bara inkomstskatt i en kommun. Det är viktigt att fler faktorer kommer med i ett system som utjämnar orättvisa skillnader mellan kommuner samtidigt får ett skatteutjämningsystem inte bli för komplicerat. Centerpartiet krävde 2020 en utredning av skatteutjämningsystemet och dåvarande regering tillsatte en parlamentarisk utredning i april 2022 där uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2024.

Distriktsstyrelsens förslag att anses motionen besvarad och överlämna motionen till partistämman.

Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag.

3.19 Inför statliga lånegarantier för byggande av bostäder

Motionskrivare: Emma Söderhjelms

VÄRNAMO KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

I Sverige idag råder bostadsbrist på många håll. Även i små och medelstora orter, men också på landsbygden märks detta av. Priserna på de befintliga hus som säljs på öppna marknaden ökar och bristen på hyresbostäder är ibland också begränsad. Dock är priserna ännu inte i kapp och matchar vad nybyggnation skulle kosta, vilket gör att möjlighet till banklån baseras på vad det förväntade värdet på ett färdigbyggt hus skulle ligga på. Att inte kunna låna för att färdigställa ett hus i en mindre ort eller på landsbygd hämmar utvecklingen av samma trakt. Genom att införa statliga lånegarantier möjliggörs för nybyggnation eller mer omfattande renoveringar på befintliga omoderna hus på platser där marknadsvärdet inte motsvarar kostnaden för byggnation eller större renoveringar. Detta skulle ge bättre ekonomiska förutsättningar för den som vill bygga eller genom renovering av omoderna hus skapa nya bostäder, i form av hyresfastigheter, enfamiljshus eller ett generationsboende på gården.

Att-sats

3.19.1 att införa statliga lånegarantier för nybyggnation av bostäder för de platser där marknadsvärdet inte är högre än nybyggnationskostnaden.

3.19.2 att detta ska gälla både en- och flerfamiljsbostadshus.

3.19.3 att detta ska gälla större renoveringar av hus där det i renoveringen ingår att tillföra grundläggande faciliteter såsom vatten, avlopp, el eller bredband.

Yttrande Distrikt

Sverige har tidigare använt statliga lånegarantier för att få fart på byggandet.

Detta behov finns nu på delar av landsbygden och i mindre orter i Sverige.

Bankernas centralisering och hårda bedömningar gör finansieringen svår även där behoven av bygginvesteringar är stora.

Gränsdragningen är dock ett problem som man behöver titta på.

Frågan bör utredas.

Distriktsstyrelse föreslår att bifalla motionen

Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

3.20 Samarbete mellan kommuner i gränsbygder - mikrokommunalförbund

Motionskrivare: ERIK Ciardi

KALMAR C-krets, Kalmar län C-dist

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

I en kommuns mer perifera delar så gränsar man ofta mot en annan kommun och vissa fall även mot ett annat län. I dessa bygder är ofta både kommersiell och offentlig service gles ju längre bort från centralorten man kommer. Gränser som har dragits upp är administrativa och behöver inte innebära att det är funktionellt och effektivt för medborgarna. Ofta finns även en kulturell tillhörighet som skär över de administrativa gränserna.

När samhällets kostnader ökar är det viktigt att nyttja dessa resurseffektivt. Mellankommunal samverkan sker idag inom många områden för att kunna bibehålla välfärdsuppdraget och klara kompetensförsörjning där det krävs allt högre specialisering.

I vissa fall är mellankommunal samverkan inte nödvändig, men i gränsbygder kan det ändå finnas ett behov av att effektivt kunna samverka inom ett avgränsat geografisk område som gränsar till en annan kommun och där den ena kommunen kan erbjuda välfärdstjänster inom t.ex. skola, VA, hemtjänst, avfallshantering eller liknande.

Det finns såklart redan idag möjligheter till samarbete mellan kommuner för ett specifikt område, där t.ex. en elev kan gå i skola i grannkommunen, men det vore önskvärt med ett tydligare regelverk för hur samverkan inom olika områden kan ske, i ett slags mikro-kommunalförbund. En mellankommunal samverkan i ett avgränsat geografiskt område stärker och bibehåller lokal service.

Att-sats

3.20.1 att Centerpartiet verkar för ett tydligare regelverk kring samverkan i gränsbygd.

Yttrande Distrikt

Motionen tar upp att det finns ett behov av att öka tydligheten kring regelverk vid samverkan i gränsbygden mellan olika kommuner och över länsgränser.

Distriktsstyrelsen instämmer helt i motionärens beskrivning av så väl problembilden som behovet av förtydliganden.

Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta:

Att bifalla motionen.

3.21 Flyttad att-sats från Motion 2.13. Vindkraft och energi för hela Sverige

Motionskrivare: Hans Lindqvist, Stockholms län

Riksorganisationen

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Vår nya partiledare Muharrem Demirok tog upp fyra områden i sitt installationstal som han ville att centern skulle satsa på för att stärka Sverige och Centerpartiet. Han talade om fyra konkreta frågor för Sverige och Centerpartiet, satsa på hela landet, trygghet, klimat och skola.

Jag tar här upp några frågor som faller inom den ramen.

Hela landet och då menade han frågor som berör Hela Sverige och Centern över hela landet. Här tycker jag att vi ska satsa hårt på att stärka den svenska livsmedelsproduktionen och öka självförsörjningen av livsmedel i vårt land. Det gäller hela skalan från spannmål, kött, fisk, grönsaker och svenska drycker. Det skulle stärka jordbruket, öka intresset för nya jordbruksföretag, nya jobb och trygghet på landsbygden. Mat som är producerad i vårt land ökar också tryggheten.

Inom klimatområdet ska vi öka och stärka den svenska energiförsörjningen och kraftigt öka satsningen på fossilfria energislag och minska utsläppen av växthusgaser. Den snabbaste och bästa satsningen är naturens, sol-, vind- och vattenkraft. Det kan göras över hela landet. Kommuner, regioner, företag och enskilda måste driva på för att satsa betydligt mer på både solkraft och vindkraft över hela landet. Vattenkraften har försett oss med energi i decennier och måste rustas upp mer än vad som nu görs. Sol- och vindkraft kan bli lika viktiga energikällor

Den stora satsningen gäller vindkraften. Snabbare beslut måste fattas för att de många projekt som vill etablera vindkraft som finns färdiga kan komma igång. Det gäller vindkraft både till hafs och på land.

Vindkraften är den energikälla som på kort sikt kan möta det ökade elbehovet och byggas ut snabbt. Den havsbaserade vindkraften står bara för 0,5 TWh av Sveriges totala elanvändning i dag på cirka 140 TWh. Här finns de största möjligheterna.

Totalt finns i nuläget åtta projekt för att etablera havsbaserad vindkraft som ska avgöras av regeringen där Sverigedemokraterna är emot och Ebba Busch som bereder frågorna har talat om mer kärnkraft men nu om mer vindkraft. Vi kommer ihåg det där med vad man sa före valet och nu säger efter valet. Områdena ligger i det som kallas Sveriges ekonomiska zon, områden ute i havet. Här finns krockar mellan olika projekt som måste lösas. Det största hindret har varit Försvarsmakten som mellan 2017-2022 avvisade uppåt 90 procent av alla aktuella vindkraftverk till havs. Här behövs en bättre nationell planering och ett bättre samarbete.

Andra hinder för havsplanerad vindkraft är kommunala veton i Sveriges sjöterritorium, cirka två mil från land. Det gäller också vindkraft på land. Hindren skulle kunna minska genom att stärka ekonomin och överföra fastighetsskatten på vindkraft och självfallet också vattenkraft till de kommuner och regioner där produktionen sker. Det är ett gammalt centerkrav som ständigt behöver upprepas. En annan möjlighet är att genom kooperativ och fastighetsbolag ge medborgarna större inflytande över var vindkraften kan ligga. Medverkan i driften genom delägarskap från samhället och enskilda kan också minska dessa problem.

Danmark har här ett system där staten i förväg talar om vilka områden till havs som kan godkännas och sedan auktionerar ut dem till energiföretagen. Då undviker man också att problem dyker upp i slutet av en etableringsperiod. Genom att bygga vindkraftverk högre blir vindkraften också mer effektiv och producerar mer energi. Här är det naturligtvis extra viktigt var sådana stora vindkraftverk etableras.

Snabbare tillstånds-, och byggnadsprocesser är också viktiga både för vindkraftverken och kraftnäten. Genom medverkan från närboende kan dessa frågor också lösas enklare.

Biogas från restprodukter av livsmedel och matavfall är en miljö-, klimat- och samhällsnyttig energiform som varit skattebefriad i Sverige. Det hotas när detta skrivs av en EU-dom som ogiltigförklarar statens skattebefrielse vilket riskerar att den beläggs med samma koldioxidskatt som fossilgas från Putins Ryssland. Detta måste regeringen överklaga eller stoppa på annat sätt. Det är också viktigt att vi förbättrar lagringsmöjligheterna (vätgas, batterier etc) för att få ett stabilt och hållbart energisystem byggt på förnybara energikällor.

Skogen är ytterligare ett område där Sverige har erfarenhet och kunskap sedan århundraden. Inkomster från skogen ska beskattas i en kommun där skogen finns och inte där ägaren råkar vara skriven. Inkomster från utboägd skog innebär att miljardbelopp varje år överförs från skogslänen till storstadsområdena. Detta är ett krav som redan riksdagsman Erik Arthur Egervärn drev.

När jag satt för Centern i EU-parlamentet 1996-1999 var skogen ett skällsord som EU aldrig skulle syssla med för enskilda länder. Nu antar EU lagar om t.ex avverkning av skog under begreppet skogsdegradering som kan omfatta kalhyggen som kan komma att påverka svenska skogsägare. Det gäller också förbud att handla med timmer och andra trävaror och produkter som kan tillverkas från kalhyggen. Jag växte upp i Sundsvall och på Alnön och arbetade med skogsfrågor som stabbläggare på Karlsviks sågverk, ett av de 14 som då fanns på ön och som flottare, sorterare av timmer och stabbläggare i Ljungan. Min far arbetade på SCA så jag har skogen i kroppen. När EU nu tar beslut om skogen måste vi komma ihåg att skillnaderna är stora mellan olika EU-länder.

Vi ska klara av att behålla skog som tar upp koldioxid i kolsänkor och minskar utsläppen samtidigt som vi ska fortsätta ett hållbart skogsbruk för att få timmer och virke för husbyggnad där nya hus i trä nu ökar och samtidigt kan behålla mångfalden i vår naturskog.

Att bygga ut vindkraften betyder också att vi kan dra nytta av en energiförsörjning som kommer från naturen liksom solen och vattnet. Om vi driver detta hårt minskar också intresset och argumenten för kärnkraft. Vindkraft går fortare, är billigare och vi ska driva på regeringen att påskynda tillstånden för de många vindkraftverk som nu är färdiga att byggas.

Undertecknade föreslår riksstämman besluta

Att-sats

[3.21.1](#) att Centerpartiet ska satsa på en kraftig utbyggnad av livsmedelsproduktionen för att öka självförsörjningen av livsmedel i hela vårt land.

Yttrande Distrikt

[3.22 Flyttad att-sats från Motion 5.29 Progressiv VA-taxa och prissättning av värdefulla och ändliga resurser](#)

Motionskrivare: Axel Bodin, Gnesta kommunkrets C-krets, Sörmland C-dist

Riksorganisationen

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

På idéplanet är en progressiv prissättning av gemensamma och dyrbara tillgångar på många sätt tilltalande. Intuitivt kan man känna att en sådan princip premierar sund sparsamhet och bestraffar rent slöseri på ett moraliskt riktigt sätt. Att frågan inte är enkel illustreras av en närmast total avsaknad av sådana system i samhället och komplexiteten blir tydlig om man förkovrar sig i tidigare riksdagsmotioner på temat. De exempel vi har är oftast baserade enbart på ett rättvisetänk (inkomstskatt eller bilskatt baserad på tjänstevikt till exempel) men när det kommer till progressiva system med det tydliga syftet att påverka våra konsumtionsmönster är kanske bonus malus något av en prototyp.

Många kommuner står inför eller befinner sig mitt i stora investeringar i sina VA-system. Regjäla taxehöjningar är oundvikliga och ojämn förbrukning människor emellan kan förväntas så split när kostnaderna rakar i höjden. Robin Svensén och Martin Ström (analytiker på Tyréns) argumenterar kunnigt och övertygande kring progressiv vattentaxa.

<https://blogg.tyrens.se/stadsutvecklingsblogg/vatten-kostar-for-lite-om-vattenbrist-progressiv-vattentaxa-och-nudging/>

En argumentation av den typ som här förs kan generaliseras i tesen att *progressiv prissättning, med hänsyn tagen till lärdomar från beteendestudier, kan föra oss närmare en rättvis hushållning av värdefulla och ändliga resurser*. Den här motionen syftar med andra ord till att med stöd i denna tes gå vidare på den väg som bonus malus öppnat.

Att-sats

[3.22.1](#) att Centerpartiet arbetar för att möjliggöra progressiv VA-taxa.

Yttrande Distrikt

.

[3.23 Flyttad att-sats från Motion 5.43. Stärk civilförsvaret](#)

Motionskrivare: Riksorganisationen

Riksorganisationen

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Brödtext

Ryssland har i sitt avskryvda anfallskrig mot Ukraina i hög uträckning riktat sina attacker mot civilbefolkningen, sjukhus, livsmedelslager och mot el- och vattenförsörjning. Ukraina har visat på stark förmåga att snabbt återställa el- och vattenförsörjning efter stor förstörelse.

Som ett led i att stärka Sveriges totalförsvar, bör nivån på Sveriges beredskap mot attacker på infrastruktur höjas. Det kan exempelvis vara i form av redundans i systemen, beredskapsplaner, kunskapsspridning eller lagerhållning av material för att snabbt kunna återställa omfattande skador på t.ex. el- och vattenförsörjning.

Sverige behöver betydligt fler och bättre utrustade skyddsrum. Här är Finland ett föredöme. De skyddsrum som byggs måste vara anpassade för vistelse under längre tid. Det ska finnas el, vatten, ström, internet osv.

Sverige behöver dessutom en högre självförsörjningsgrad och kraftigt utökad lagerhållning av mat, mediciner och livsnödvändigt förbrukningsmaterial. Även här är Finland en förebild.

Att-sats

[3.23.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige ska utöka lagerhållning av förnödenheter, så att de täcker befolkningens behov för längre tid än tre månader.

[3.23.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning hur Sverige kan höja självförsörjningsgraden av baslivsmedel.

Yttrande Distrikt

[3.24 Flyttad att-sats från Motion 6.10. Värna jordbruksmark](#)

Motionskrivare: Frank Tholfsson, KUMLA C-krets, ÖREBRO C-dist

Riksorganisationen

Välj område:

Landsbygd -program

[Ange medmotionär/Motionärer](#)

Brödtext

Motionärerna föreslår att Centerpartiet verkar för att Riksdagen inför en princip för kompensation vid exploatering av jordbruksmark genom att föreslå ändringar i Plan- och bygglagen, PBL, som medger detta och dessutom skapar incitament till markägare som vill återskapa jordbruksmark, där skog har planterats på tidigare åkermark.

Bakgrund

Urbaniseringen ökar ständigt över hela världen och även i Sverige. Detta skapar ett tryck på att bebygga värdefull grönmark och i synnerhet jordbruksmark. Byggnation på jordbruksmark innebär oftast ett oåterkalleligt beslut, det är svårt, för att inte säga omöjligt, att omvandla hårdgjord yta till jordbruksmark igen.

Intressekonflikten mellan att bevara och exploatera jordbruksmark har varit en omdiskuterad fråga under en längre tid i Sverige. Problemet har dock inte hindrat exploatering av jordbruksmark och allt fler jordbruksytor omvandlas till urbana områden. Även om medvetenheten kring jordbruksmarkens

värde som resurs har ökat, är kunskap om vilka olika värden som går förlorade i detta sammanhang fortfarande bristfälliga.

Jordbruksmark exploateras ibland utan de avvägningar och beslutsunderlag som lagstiftningen kräver. Lagstiftningen i Miljöbalken anger en mycket restriktiv hållning till att upplåta jordbruksmark till bebyggelseändamål. Ändå visar det sig att beslut kring markanvändningen i stor utsträckning påverkas av kommunala markinnehav och externa intressens efterfrågan på mark. Detta överensstämmer inte med lagstiftningens långsiktiga avsikt med resurshushållningen och en hållbar tillväxt för att klara miljömålen och erhålla en god livsmedelsförsörjning och ekologisk hållbarhet

Ekologisk kompensation

Genom så kallad ekologisk kompensation som bygger på principen om att "förorenaren ska betala" och innebär att den som orsakar skada på allmänna naturvärden såsom jordbruksmark ska gottgöra skadan genom att skapa eller säkerställa motsvarande värden på annan plats, så att ingen nettoförlust av naturvärden uppstår.

Ekologisk kompensation baseras på skadelindringshierarkin, som innebär att skador på naturvärden i första hand ska undvikas, i andra hand begränsas, i tredje hand restaureras och i fjärde hand kompenseras.

Kompensationsprincipen kan vara ett bra redskap för att slå vakt om jordbruksmark i kommunen. Om exploatören har ansvar för att tillskapa eller öka den ekologiska kvaliteten på jordbruksmark, blir kostnaden för att bygga här mer kännbar och fungerar då som en broms för exploatering. Mer värdefulla områden blir "dyrare" än mer enkla, på det sättet skapas en bättre fungerande marknad som utgår från naturvärden.

Vår bedömning är att ekologisk kompensation kan tillämpas i kommuners planprocesser och att det kan leda till en ökad medvetenhet kring kommunens naturvärden. För att tillämpningen ska vara effektiv krävs ett strukturerat arbetssätt samt kunskap om ekologisk kompensation och skadelindringshierarkin hos tjänstemän och politiker genom hela detaljplan- och exploateringsprocessen.

I PBL Plan- och bygglagen finns idag inte möjlighet att ställa krav på kompensation, men allt fler kommuner fattar beslut om att arbeta med frivillig kompensation vid all typ av exploatering enligt Boverket. Centerpartiet föreslår att krav ställs på kompensation i PBL plan- och bygglagen så att kommunerna ska genomföra kompensationsåtgärder vid eventuell exploatering av jordbruksmark.

Incitament till markägare för att återskapa jordbruksmark

Centerpartiet skulle dessutom vilja se någon form av incitament till markägare som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare åkermark. Finansieringsstöd ska utgå från staten.

Yrkande

Motionärerna föreslår att Centerpartiet verkar för att riksdagen beslutar:

Att-sats

[3.24.1](#) att utreda möjligheten att införa incitament till markägare som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare åkermark.

[3.24.2](#) att undersöka möjligheter till finansieringslösning av incitament till markägare via statliga medel.

Yttrande Distrikt

[3.25 Flyttad att-satser från Motion 6.1 En ö-säker politik gynnar hela landet](#)

Motionskrivare: Johan Malmros, Gotland

Riksorganisationen

Välj område:

Landsbygd -program

Ange medmotionär/Motionärer

Eva Ahlin, Gotland

Brödtext

Sverige har många öar, där Gotland är den överlägset största ön (3 140 km²), ligger längst ifrån fastlandet (90 km) och är det enda område som har både ett regionalt och ett kommunalt förvaltningsansvar. Ön motsvarar 0,8 % av Sveriges yta och med en befolkning på cirka 61000 invånare är Gotland den minsta svenska regionen när det gäller antalet invånare, men den 39:e största kommunen av 290. Ön är också av stort säkerhetspolitiskt intresse på grund av sitt centrala läge i Östersjön och närheten till andra länder i Östersjöområdet. Öns strategiska betydelse har ökat efter Rysslands storskaliga angrepp på Ukraina. Visby är öns största stad med cirka 26 000 invånare. Det är ett av UNESCO:s världsarv och här finns också en stor del av öns arbetsmarknad, infrastruktur, handel och service. Majoriteten av gotlänningarna (60 %) bor utanför Visby.

Som Ö-region har vi inte alltid samma möjligheter till samarbeten utan måste bygga upp egen kapacitet för att klara akutsjukvård, räddningstjänst, allmän service och beredskap som på andra håll i landet kan samordnas mellan kommuner och regioner. Detta är extra kostnader som vi ö-bor måste bekosta med skattemedel vilket gör att våra förutsättningar ser annorlunda ut än på många andra håll i Sverige.

I artikel 174 i EUF-fördraget föreskrivs att för att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen ska denna utveckla och fullfölja verksamhet för att stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. I artikeln föreskrivs även att unionen särskilt ska sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna. Insatser för att minska skillnaderna bör

särskilt gynna öar och de yttersta randområdena. Regionernas olika utgångsläge och särdrag bör beaktas vid genomförandet av unionens politik.

Ur Europaparlamentets resolution av den 7 juni 2022 om EU:s öar och sammanhållningspolitiken: den aktuella situationen och framtida utmaningar (2021/2079(INI))

”T: En betydande del av öarnas socioekonomiska utveckling bygger på sektorer som till sin natur är säsongsmässiga, vilket är fallet för jordbruk och turism. Jordbrukare i öregioner lider särskilt av minskad konkurrenskraft, på grund av att de måste stå för höga transportkostnader och inte kan dra nytta av stordriftsfördelar, eftersom marken är en knapp resurs på många öar. Öarna i EU kommer att bli tvungna att rätta sig efter från jord till bord-strategin som en viktig del av den europeiska gröna given för kunna utveckla rättvisa, sunda och miljövänliga livsmedelssystem. Det finns risk för att dessa regioner hamnar i avsevärt underläge på grund av konkurrens från tredjeländer, som ofta inte följer samma normer i fråga om miljö- och livsmedelssäkerhet och som har mycket lägre arbetskostnader.”

Sverige behöver stärka den vertikala samordningen för att se till att öars särdrag återspeglas i strategier på nationell nivå, klargöra uppdragsfördelningen mellan olika förvaltningsnivåer och öka möjligheterna för ansvarsutkrävande för att säkerställa en platsbaserad, ösäkrad politik. På så sätt säkerställer man också att utvecklingsstrategierna på nationell och regional nivå stämmer bättre överens och underlättar genomförandet av investeringsprojekt och strategier. Statliga myndigheter behöver samarbeta för att hitta sätt att förbättra dialogplattformarna och skapa regleringsinstrument med nationell räckvidd för att säkerställa att öars särskilda villkor och behov beaktas och främja utvecklingen av en ösäkrad politik.

Centerpartiet har i över 110 år kämpat för den svenska landsbygden. I grund och botten handlar det om rättvisa och om att lösa konkreta problem i människors vardag. Vi menar att alla i Sverige ska kunna leva och förverkliga sina drömmar, oavsett var du bor. Detta ska naturligtvis omfatta hela landet och landsbygdspolitikerna behöver därför ösäkras. Satsningar på transportinfrastruktur ska ösäkras, vårdpolitiken behöver ta hänsyn till öars förutsättningar, flygplatsöversynen måste räkna med att öar ska ha likvärdiga förutsättningar och så vidare. Centerpartiet har en genomtänkt landsbygdspolitik som ser helheten och människan. Nu är det hög tid att säkerställa att Centerpartiets ö-politik blir lika helgjuten.

[Att-sats](#)

[3.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta fram en Ö-politik för landet för att Ö-säkra politiken.

[3.25.2](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige lever upp till artikel 174 i EUF-fördraget.

[Yttrande Distrikt](#)